

Svenska som andraspråk för lärare i SFI, 1-30 hp - ingår i Lärarlyftet (Uppdragsutbildning)

Swedish as a Second Language for Teachers Teaching Swedish for Immigrants, 1-30 credits, (Commissioned Education)

30 högskolepoäng

30 credits

Ladokkod: 11SA0U

Version: 1.2

Fastställd av: Utbildningsutskottet 2013-11-20

Gäller från: HT 2013

Nivå: Grundnivå

Huvudområde (successiv fördjupning): Svenska som andraspråk (G1N)

Utbildningsområde: Undervisning

Ämnesgrupp: Svenska som andraspråk

Förkunskapskrav: Behörighetsgivande lärarexamen och undervisande i svenska för invandrare utan att vara ämnesbehörig

Ytterligare krav för att bli behörig till kursen är huvudmannens godkännande

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

Innehåll

Delkurs 1: Språk och samhälle ur ett historiskt- och ett nutida perspektiv. 15 hp

Språkets exkluderande och inkluderande roll för individers etablering i samhälls- och yrkesliv är ett centralt innehåll i delkursen. Språkideologiska perspektiv tas upp och belyses. Språk och identitet och språkets roll som etnisk markör lyfts fram. Individers och grupper möjligheter att medverka till ett flerspråkigt, demokratiskt och hållbart samhälle synliggörs. Olika språkvetenskapliga modeller diskuteras och jämförs. Svenska språkets uppbyggnad, struktur, grammatik och uttal i ett jämförande och kontrastivt perspektiv behandlas ingående utifrån innehållet i de nationella styrdokumenterna för SFI.

Delkurs 2: Läs- och skrivutveckling och vuxnas litteracitet i ett andraspråksperspektiv, 15 hp

Delkursen erbjuder studenten möjligheter att fördjupa sina kunskaper om vuxnas språkutveckling och läs- och skrivinlärning i ett andraspråksperspektiv med fokus på litteracitet. Olika teorier om litteracitet diskuteras och problematiseras liksom hur dessa teorier kan omsättas i SFI-undervisning. Olika texttyper och genrer analyseras utifrån ett ämnesdidaktiskt perspektiv. Vuxenstuderandes möjligheter till lärande i skola, samhälls- och arbetsliv behandlas. Vidare synliggörs och diskuteras skilda sätt att se på bedömning, utvärdering och betygssättning av vuxna elevers språkutveckling i ett andraspråksperspektiv. Olika metoder, tester och prov för att bedöma och utvärdera andraspråksinlärares språkfärdigheter på olika nivåer utifrån Gemensam Europeisk Referensram för Språk (GERS) och den nya betygsskalan A-F problematiseras och granskas kritiskt. Dessa kommer deltagaren ges möjlighet att pröva i sin egen undervisning där deltagaren självständigt analyserar, kritiskt granskar, bedömer och betygsätter sina elevers talade och skrivna produktion samt motiverar åtgärder för att stödja fortsatt progression och måloppfyllelse i SFI. I kursen behandlas olika språkutvecklande arbetssätt och särskild tonvikt läggs på kontinuerlig bedömning av andraspråksutvecklingen där till exempel performansanalys, processbarhetsteori, självskattning samt summativ och formativ bedömning behandlas.

Mål

Delkurs 1: Språk och samhälle ur ett historiskt- och ett nutida perspektiv, 15 hp

Efter genomgången delkurs ska studenten kunna:

- redogöra för innehållet i de nationella styrdokumenterna för SFI samt planera och genomföra undervisning i svenska som andraspråk utifrån dessa
- belysa den historiska utvecklingen som andraspråksundervisningen i SFI har genomgått
- problematisera språkets roll som etnisk och social markör
- visa översiktlig kännedom om ämnen som språkideologi och språkpolitik

- använda en grundläggande språkvetenskaplig och semiotisk terminologi vid analys och samtal kring text, bild och film
- uppvisa grundläggande kunskaper om språktypologi och språksläktskap samt fördjupade kunskaper i hur det svenska språket och dess uttal fungerar
- identifiera grundläggande drag i det svenska språkssystemet som kan ge svårigheter för andraspråksanvändare samt exemplifiera hur undervisning kan arrangeras i SFI
- synliggöra förstaspråkets betydelse för språk- och kunskapsutveckling samt diskutera hur detta kan omsättas i en pedagogisk praktik
- använda digitala verktyg för grundläggande informationssökning, digital redigering och publicering samt kritiskt reflektera över hur dessa verktyg kan användas i den egna verksamheten

Delkurs 2: Läs- och skrivutveckling och vuxnas litteracitet i ett andraspråksperspektiv, 15 hp

Efter genomgången delkurs ska studenten kunna följande:

- kritiskt granska läromedel, faktatexter och skönlitteratur i SVA utifrån ett ämnesdidaktiskt perspektiv och relatera till styrdokument för SFI
- diskutera olika didaktiska val vid upplägg av undervisningen utifrån teorier, relevant ämneskunnande och styrdokument
- redogöra för vuxnas litteracitetsutveckling och teorier om litteracitet
- kritiskt granska, värdera och motivera olika metoder att bedöma och utvärdera andraspråksinlärares språkfärdighet på olika nivåer samt kritiskt granska olika utvärderingsinstrument och språkfärdighetstest
- självständigt analysera, kritiskt granska, bedöma och betygsätta olika SFI-elevens talade och skrivna produktion samt motivera åtgärder för att stödja fortsatt produktion
- bedöma elevens andraspråksutveckling och flerspråkiga elevens kompetens, utifrån de nationella proven, formativt såväl som summativt
- självständigt söka, kritiskt granska och värdera ämnesdidaktiska forskningsartiklar av hög relevans för SVA

Undervisningsformer

Föreläsningar, workshops, seminarier och studiegruppsarbete.

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer och betygsskala

Delkurs 1: Språk och samhälle ur ett historiskt- och ett nutida perspektiv, 15 hp

Litteraturseminarier, muntliga och skriftliga redovisningar.

Delkurs 2: Läs- och skrivutveckling och vuxnas litteracitet i ett andraspråksperspektiv, 15 hp

Litteraturseminarier, muntliga redovisningar, individuella skriftliga redovisningar samt en individuell skriftlig rapport som seminariebehandlas med opposition.

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Se bilaga.

Studentinflytande och utvärdering

Uppföljning gentemot studenterna genomförs muntligt under kursens gång. Skriftlig individuell kursvärdering görs vid kursens slut. Resultat av utvärderingen/utvärderingarna presenteras i kursrapporten och återkopplas till studenterna i enlighet med institutionens rutiner.

Övrigt

Kursen ges som uppdrag inom ramen för Lärarlyftet.

Bilaga: Litteraturlista för Svenska som andraspråk för lärare i SFI, 1-30 hp - ingår i Lärarlyftet (Uppdragsutbildning) (11SA0U)

Delkurs 1: Språk och samhälle ur ett historiskt- och ett

nutida perspektiv, 15 hp

Abrahamsson, Niclas (2009). *Andraspråksinläring*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur (305 s)

Ballardini, Kerstin, Stjärnlöf, Sune & Viberg, Åke (1986). *Mål: svenska som främmande språk. Svensk grammatik: svensk grammatik på svenska*. Stockholm: Natur och kultur (183 s)

Förordning (SKOLFS 2012:13) om ändring i förordningen (SKOLFS 2009:2) om kursplan för svenskundervisning för invandrare. (2012). Stockholm: Skolverket

Tillgänglig: <http://www.skolverket.se/skolfs?id=2413> (16 s)

Gemensam europeisk referensram för språk: lärande, undervisning och bedömning. (2009). Stockholm: Skolverket

Tillgänglig: <http://www.skolverket.se/publikationer?id=2144> (252 s)

Hamberg, Leena (2009). *Deltagande och ansvar i skolans språkpolicy*. Institutionen för nordiska språk och nordisk litteratur Helsingfors universitet

Tillgänglig: http://www.vakki.net/publications/2009/VAKKI2009_Hamberg.pdf

Hyltenstam, Kenneth & Lindberg, Inger (red.) (2013). *Svenska som andraspråk: i forskning, undervisning och samhälle*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur (utdrag, ca 300 s)

Källström, Roger (2012). *Svenska i kontrast: tvärspråkliga perspektiv på svensk grammatik*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur (221 s)

Nationella slutprov för sfi. (2013). <http://www.skolverket.se/bedomning/nationella-prov-bedomningsstod/utbildning-i-svenska-for-invandrare/slutprov-for-sfi/nationella-slutprov-for-sfi-1.197956> [2013-09-26]

Utbildning i svenska för invandrare: kursplan och kommentarer. (2012). Stockholm: Skolverket

Tillgänglig på Internet: <http://www.skolverket.se/publikationer?id=2939> (58 s)

Aktuella artiklar inom området (100-150 s)

Övrigt material (150 s)

Skönlitteratur (LL) i samråd med kursansvarig (200-300 s)

Delkurs 2: Läs- och skrivutveckling och vuxnas litteracitet

i ett andraspråksperspektiv, 15 hp

Abrahamsson, Tua & Bergman, Pirkko (red.) (2005). *Tankarna springer före: att bedöma ett andraspråk i utveckling*. Stockholm: HLS förlag (152 s)

Ballardini, Kerstin, Stjärnlöf, Sune & Viberg, Åke (1986). *Mål: svenska som främmande språk. Svensk grammatik: svensk grammatik på svenska*. Stockholm: Natur och kultur (183 s)

Förordning (SKOLFS 2012:13) om ändring i förordningen (SKOLFS 2009:2) om kursplan för svenskundervisning för invandrare. (2012). Stockholm: Skolverket

Tillgänglig: <http://www.skolverket.se/skolfs?id=2413> (16 s)

Gemensam europeisk referensram för språk: lärande, undervisning och bedömning. (2009). Stockholm: Skolverket

Tillgänglig: <http://www.skolverket.se/publikationer?id=2144> (252 s)

Gibbons, Pauline (2010). *Lyft språket, lyft tänkandet: språk och lärande*. 1. uppl. Uppsala: Hallgren & Fallgren (263 s)

Hyltenstam, Kenneth & Lindberg, Inger (red.) (2013). *Svenska som andraspråk: i forskning, undervisning och samhälle*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur (utdrag, ca 400 s)

Nationella slutprov för sfi. (2013). <http://www.skolverket.se/bedomning/nationella-prov-bedomningsstod/utbildning-i-svenska-for-invandrare/slutprov-for-sfi/nationella-slutprov-for-sfi-1.197956> [2013-09-26]

Utbildning i svenska för invandrare: kursplan och kommentarer. (2012). Stockholm: Skolverket
Tillgänglig på Internet: <http://www.skolverket.se/publikationer?id=2939> (58 s)

Wedin, Åsa (2010). *Vägar till svenskt skriftspråk för vuxna andraspråksinlärare*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur (109 s)

Aktuella artiklar inom området (100-150 s)

Övrigt material (150 s)

Skönlitteratur (LL) i samråd med kursansvarig (200-300 s)